

Jaarplan Netwerk Ouderenzorg Haaglanden 2012 -2013

NOH

Inleiding

Voor u ligt het jaarplan van het Netwerk Ouderenzorg Haaglanden (NOH) voor 2012 en 2013. Net als alle andere regio's in Nederland is ook in de regio Haaglanden (Den Haag, Wassenaar, Voorburg / Leidschendam en Rijswijk) een toenemende vergrijzing waar te nemen. In navolging op het nationaal Programma Ouderenzorg is ook in deze regio de afgelopen jaren een netwerk ouderen zorg ontstaan.

De regio Haaglanden kent een aantal zeer specifieke kenmerken. In de regio is sprake van een grote diversiteit, zowel in vraag als in aanbod.

De Haagse randgemeenten vergrijzen gemiddeld harder dan de rest van Nederland. Bij Den Haag lijkt dit minder sterk te spelen. De gemeente heeft echter een grote allochtone populatie en veel inwoners met een lage SES. Bij deze groepen treedt de zogenoemde "ouderdomsproblematiek" eerder op. De problematiek rond de vergrijzing is dan ook wel degelijk sterk aanwezig in Den Haag.

Ten aanzien van het aanbod is ook een sterke diversiteit te zien. De regio kent geen dominante zorgverzekeraar. Er zijn onder meer 4 ziekenhuizen, meer dan 30 organisaties voor Verpleging, Verzorging en Thuiszorg (VVT), 2 GGZ aanbieders, 7 welzijnsorganisaties en ruim 240 huisartspraktijken.

In 2011 heeft het NOH er voor gekozen het thema zelfredzaamheid centraal te stellen. Hiertoe is een factsheet ontwikkeld waarin meer uitleg wordt gegeven over het thema. Deze factsheet is door Stichting Transmurale Zorg, Lijn1 en STIOM gebruikt om het thema zelfredzaamheid te bespreken binnen verschillende projecten. In januari 2012 is er een grote conferentie georganiseerd rond het thema.

Het thema is hiermee voor het netwerk niet afgesloten. Ook in 2012 en 2013 zal zelfredzaamheid centraal onderwerp zijn binnen de activiteiten van het NOH. In dit jaarplan leest u op welke manieren wij hiermee aan de slag gaan.

Beschrijving netwerk

Ontstaan

In 2008 is gestart met de oprichting van het netwerk rond ouderenzorg in de regio Haaglanden. De grote hoeveelheid partijen en de reeds bestaande samenwerkingsverbanden belemmerden het ontstaan van het netwerk. De vraag ontstond of er wel een nieuw netwerk moest worden opgericht.

Medio 2010 is met de ondersteuningsorganisaties in de regio, STIOM, Lijn1 en Stichting Transmurale Zorg Den Haag e.o. (STZ), afgesproken om de handen in een te slaan. De netwerken waarin de 3 partners opereren vullen elkaar uitstekend aan en omvatten het totale aanbod binnen de ouderenzorg, inclusief de cliëntenorganisaties.

Doelstelling

Het Netwerk Ouderenzorg Haaglanden heeft 2 hoofddoelstellingen:

1. Het Netwerk Ouderenzorg Haaglanden zet zich in voor de verbetering van de ouderenzorg¹ in de regio.
2. Het Netwerk Ouderenzorg Haaglanden wil professionals ondersteunen in het bouwen aan geïntegreerde ouderenzorg.

Structuur netwerk

Het Netwerk Ouderenzorg Haaglanden richt zich op alle partners (ouderen zorgaanbieders e.a.) binnen de ouderenzorg in de regio Haaglanden.

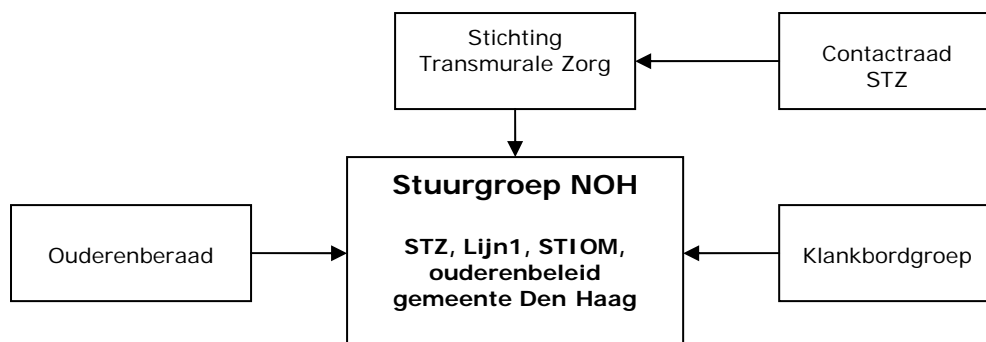
Het netwerk valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van Stichting Transmurale Zorg Den Haag e.o.

Het netwerk wordt gestuurd door de **stuurgroep** NOH. Deze bestaat uit:

- Mia van Leeuwen, directeur STZ en voorzitter van het netwerk
- Ernst de Kievit, directeur Lijn1
- Kitty van der Voorn, directeur STIOM
- Bob Meerstadt, Afdelingsmanager Maatschappelijke Zorg en Ondersteuning gemeente Den Haag
- Jolanda van Kesteren, regiocoördinator

De stuurgroep wordt in zijn werk geadviseerd door de **contactraad** van STZ en de **klankbordgroep** ouderenzorg.

De participatie van ouderen binnen het netwerk is geborgd via het **ouderenberaad**.

¹ Hierbij wordt uitgegaan van zorg in de breedste zin van het woordt.

Het ouderenberaad

Het ouderenberaad is een groep ouderen uit de regio Haaglanden en DWO (Delft – Westland – Oostland). Vaak vertegenwoordigen de ouderen ook een ander regionaal platform b.v. het SOC, een WMO raad,... Hiermee is de reikwijdte van het ouderenberaad groter dan aanvankelijk lijkt.

Het ouderenberaad komt op regelmatige basis bij elkaar. Het NOH en het Geriatriesch netwerk DWO brengen samen onderwerpen in die zij willen bespreken met de ouderen. Ook kunnen de ouderen zelf onderwerpen inbrengen.

Doelen van het ouderenberaad zijn:

- Signalen afgeven aan de netwerken van thema's voor kwetsbare ouderen die aandacht behoeven
- Klankbord voor de netwerken om lopende projecten / plannen voor projecten te toetsen of dit aansluit bij de behoefte van ouderen

Samenwerking met Academische Werkplaats Ouderenzorg Noordelijk Zuid-Holland (AWO-NZH)

De regio Haaglanden valt onder de Opleidings- en Onderwijsregio van het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC). Het LUMC heeft de Academische Werkplaats Ouderenzorg Noordelijk Zuid-Holland (AWO-NZH) opgericht waarin wetenschappelijke kennis, kennis en kunde van zorgverleners, expertisecentra en ervaringen van ouderen en mantelzorgers wordt gebundeld.

Het Netwerk Ouderenzorg Haaglanden is middels het Netwerkberaad verbonden aan de AWO-NZH. Het Netwerkberaad bestaat uit 4 regiocoördinatoren uit de regio's Zuid-Holland Noord, Delft Westland Oostland, Midden-Holland, en Haaglanden. Zij delen kennis en worden ondersteund door personele inzet van de AWO-NZH.

Samenwerking met de Haagse Hogeschool

De academie voor sociale professies van de Haagse Hogeschool heeft een aantal onderzoekslijnen. Een van de onderzoekslijnen is "Ouder worden en samenwerking". Deze onderzoekslijn sluit aan bij het thema zelfredzaamheid.

De stuurgroep NOH is klankbord voor de Haagse Hogeschool ten aanzien van onderzoeksthema's. Hiermee wordt ook beoogd aansluiting tussen onderzoek en praktijk vorm te geven.

Samenwerking overige partijen

Op basis van thema's, projecten en netwerkactiviteiten wordt de verbinding gezocht met gemeenten, GGD en andere partijen die noodzakelijk zijn.

Speerpunten 2012 - 2013 en aanpak, focus op zelfredzaamheid

In 2011 heeft het NOH het thema "Zelfredzaamheid" tot speerput benoemd. Er is een factsheet ontwikkeld waarin meer uitleg wordt gegeven over het thema. Hierin staat beschreven dat het NOH de volgende definitie ten aanzien van zelfredzaamheid hanteert:

Zelfredzaamheid is het vermogen van ouderen om hun leven vorm te geven. Opdat zij zoveel mogelijk zelf kunnen doen, maar daar waar dat echt niet kan, ondersteuning vragen en krijgen van anderen of gebruik kunnen maken van hulpmiddelen om hen te ondersteunen. De mate van zelfredzaamheid is voor iedereen verschillend en in die zin geen objectief gegeven. Zij wordt bepaald door de wijze waarop de oudere met zijn fysieke, psychische en sociale omstandigheden omgaat.

De factsheet is door Stichting Transmurale Zorg, Lijn1 en STIOM gebruikt om het thema zelfredzaamheid te bespreken binnen verschillende projecten. In januari 2012 is er een grote conferentie georganiseerd rond het thema.

Het thema zelfredzaamheid is in 2011 op de kaart gezet. Dit was een eerste stap. Rond het thema zijn nog vele winsten te behalen. De stuurgroep van het NOH heeft daarom besloten ook in 2012 en 2013 "Zelfredzaamheid" als centraal thema te houden. Bij alle activiteiten die het NOH verricht zal daarom gekeken worden of en hoe dit aansluit.

Activiteiten gericht op zelfredzaamheid in 2012 / 2013

1. Het organiseren van een werkconferentie samenhangende zorg voor zelfredzaamheid.

Nu zelfredzaamheid op de kaart staat is het van belang het thema in een context te plaatsen en professionals te ondersteunen bij het versterken en vergroten van de zelfredzaamheid van ouderen. In de regio zijn diverse functionarissen die dit als "core business" hebben. Er is helaas geen compleet overzicht, en er lijkt onvoldoende samenhang tussen de functionarissen onderling en de overige zorg- en hulpverleners in de regio. Medio 2012 zal daarom een analyse gemaakt worden van alle functionarissen die het versterken en vergroten van de zelfredzaamheid van ouderen als "core business" hebben.

Begin 2013 wordt een werkconferentie voor deze functionarissen en overige geïnteresseerden georganiseerd. De bijeenkomst heeft een informatieve en een netwerkfunctie waarop de uitwerkingen van de inventarisatie, alsook andere ontwikkelingen t.a.v. zelfredzaamheid, gepresenteerd kunnen worden. De bijeenkomst biedt ook de gelegenheid samenwerkingsafspraken te maken.

2. Digitale ondersteuning van multidisciplinaire samenwerking: implementatie van NPO programma's

Het NOH is ontstaan in het kader van het Nationaal Programma ouderenzorg (NPO). Het Nationaal Programma Ouderenzorg wil de kwaliteit van de zorg voor ouderen verbeteren door samenhangende zorg te ontwikkelen, die beter is afgestemd op de individuele behoeften van ouderen. Dit gebeurt door:

- Samenwerking: Overal in Nederland ontstaan, geïnitieerd door de universitaire medische centra, regionale netwerken.
- Projecten en experimenten: Vanuit de regionale netwerken worden projecten (onderzoek- en transitie-) uitgevoerd.
- Het betrekken van ouderen: Binnen het NPO staat de stem van de ouderen centraal.

Het NPO zit in een afrondende fase. De resultaten van diverse resultaten en experimenten zullen de komende periode beschikbaar komen. Vanuit het NOH zal gekeken worden naar succesvolle initiatieven die ook kansrijk zijn binnen de regio Haaglanden.

In 2012 is een inventarisatie worden gemaakt. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het overzicht aan projecten en experimenten op de website van het NPO:

<http://www.nationaalprogrammaouderenzorg.nl/projecten/goedgekeurde-projecten/>

Op basis van deze inventarisatie is gekozen te komen tot een regionale keuze voor één digitaal instrument voor multidisciplinaire samenwerking in de brede eerste lijn. Binnen diverse projecten en locaties wordt gewerkt aan het behouden en vergroten van de zelfredzaamheid, waarbij de oudere samen met de hulpverlener aan de slag gaat. In veel situaties wordt hierbij ook door meerdere zorg- en hulpverleners samen gewerkt. Het NOH signaleert dat op al deze plekken gekeken wordt naar goede manier van digitale gegevensuitwisseling ter ondersteuning van deze multidisciplinaire samenwerking. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de ervaringen binnen het NPO met dergelijke systemen. Mogelijk dat een van de systemen die binnen het NPO is ontwikkeld ook gekozen en uitgerold kan worden binnen de regio.

3. Ondervoeding

Ondervoeding is een groot, vaak onvoldoende erkend probleem bij ouderen. Ondervoeding (waaronder niet alleen het te kort aan voeding, maar ook het te kort aan gezonde voedingsstoffen wordt verstaan) leidt tot diverse problemen die de zelfredzaamheid van ouderen kunnen beperken.

Zowel de gemeente Den Haag als het NOH erkennen dit probleem en willen hiervoor in 2013 aandacht vragen en meewerken aan een multidisciplinaire, sluitende aanpak. Medewerkers van Stichting Transmurale Zorg, Lijn1 en STIOM komen begin 2013 met een voorstel.

4. Organisatie en communicatie t.b.v. thuiswonende ouderen met dementie op één lijn.

Via het NOH werken Stichting Transmurale Zorg, Lijn1 en STIOM samen binnen het project Organisatie en communicatie op één lijn. Binnen dit project wordt beoogd een organisatie vorm te ontwikkelen waarbinnen de samenwerking tussen primair de cliënt / mantelzorger, huisartsvoorziening en casemanager, wordt afgestemd en hiermee ook wordt verbeterd.

Het netwerk dementie wat onder Stichting Transmurale Zorg opereert levert de projectleiding van dit project.

Overige activiteiten van het NOH in 2012 / 2013

Naast de activiteiten gekoppeld aan het jaarthema verricht het NOH ook diverse andere activiteiten die bijdragen aan de verbetering van de ouderenzorg in de regio Haaglanden en de ondersteuning van professionals in het bouwen aan geïntegreerde ouderenzorg:

1. Ouderenraadpleging

Binnen de visie van het NOH staat de oudere zelf centraal als het gaat om verbetering van de (brede) ouderenzorg. Het netwerk hecht daarom ook veel belang aan de stem van de ouderen zelf binnen het netwerk. Het NOH werkt hiervoor samen met het ouderenberaad. Het is niet duidelijk of dit de meest optimale vorm is. Het NOH onderzoekt daarom mogelijkheden om op een effectieve en efficiënte wijze de ouderenraadpleging vorm te geven.

In 2012 wordt hiervoor in overleg gegaan met verschillende partijen die al actief zijn op het terrein van ouderenraadpleging.

Vervolgens wordt gezamenlijk gekeken wat belangrijke elementen zijn ten aanzien van ouderenraadpleging, en welke rol het NOH hierbij kan spelen.

2. Samenwerking met de gemeente Den Haag

Begin 2012 is de samenwerking met de gemeente Den Haag versterkt. De gemeente heeft een nieuw meerjarenbeleidsplan "Oud is In" gepresenteerd. Het NOH, de betrokken ondersteunende organisaties (STZ, Lijn1 en STIOM) en de gemeente hebben in 2012 hun plannen vergeleken en daar waar mogelijk erbindingen gelegd om samen op te trekken teneinde een gezamenlijke impuls te geven aan de ouderenzorg in de regio. Een aantal thema's zijn apart opgenomen in dit jaarplan (o.a. t.a.v. zelfredzaamheid). Daarnaast zal het NOH de gemeente ondersteunen in de verbinding met de 1^e lijn en VVT sector. Ook zal het NOH meedenken over de verdere uitrol en implementatie van de centra voor ouderen over de stad.

3. Overige netwerkactiviteiten

Het NOH is er voor alle betrokkenen binnen de ouderenzorg in de regio Haaglanden. Het netwerk is nog jong en nog geen "vanzelfsprekende" partner in de regio. Om het netwerk van alle betrokkenen te worden zal het NOH in 2012 en 2013 diverse activiteiten ondernemen. Hierbij staan een aantal vormen centraal:

- Verbinden van professionele en niet-professionele zorg- en hulpverleners
 - o door middel van minimaal 2 (netwerk) bijeenkomsten.
 - o door zorg- en hulpverleners en expertgroepen (gemeente) die actief zijn met soortgelijke projecten actief met elkaar in contact te brengen.
- Het vanuit het NOH gezamenlijk uitvoeren van projecten waarbij professionals worden ondersteund ten aanzien van geïntegreerde zorg voor ouderen.
- Het verbinden van medewerkers van de 3 ondersteuningsorganisaties
 - o Door minimaal 1 gezamenlijke bijeenkomst rond de zorg voor ouderen te organiseren in 2013
 - o Door het gezamenlijk organiseren van de netwerk bijeenkomsten
 - o Door het gezamenlijk uitvoeren van projecten "onder de vlag van" het NOH
- Het verbinden van "Vrager en aanbieder".
 - o Door gegevens uit de ouderenraadpleging te delen met zorg- en hulpverleners in de regio en hen ook ruimte te geven zelf vragen te stellen aan de ouderen.

4. Aandacht voor "actuele" thema's zoals ouderen mishandeling e.a.

Waar mogelijk wordt, binnen projecten en netwerkactiviteiten, verbinding gelegd met actuele thema's landelijk en regionaal.

Activiteitenplanning

Periode	Activiteit	Deelactiviteiten / agendapunten	Deelnemers
2012 -2013	Contacten leggen, verbinden, inspireren en activeren: netwerkvorming		Trekker: regiocoördinator
Juli 2012	Inventarisatie functionarissen zelfredzaamheid		Regiocoördinator
Augustus / december 2012	Inventarisatie mogelijkheden ouderenraadpleging + start implementatie		Stuurgroep
Augustus 2012	Overleg stuurgroep	Ouderenraadpleging Inventarisatie NPO projecten Afstemming plannen gemeente + ondersteuningsorganisaties	Stuurgroep
Augustus / september 2012	Werkconferentie organiseren		Stuurgroep, werkgroep vanuit STZ, Lijn1 en STZ, administratieve ondersteuning
September 2012	Ouderenberaad	Jaarplan NOH	Ouderenberaad
	Klankbordgroep	Jaarplan NOH Oud is In Werkconferentie Ouderenraadpleging	Klankbordgroep
September	Overleg stuurgroep	Ouderenraadpleging Inventarisatie NPO projecten Afstemming plannen gemeente + ondersteuningsorganisaties	Stuurgroep
September 2012 – september 2013	Digitale ondersteuning van multidisciplinaire samenwerking		Aparte werkgroep i.s.m. RSO
Oktober 2012 en verder	Implementatie ouderenraadpleging		Stuurgroep
November 2012 – november 2013	Pilot's in het kader van het project organisatie en communicatie op een lijn.		Projectgroep olv Truus Leinders
Januari 2013	Werkconferentie	Netwerkmoment, informatie en gelegenheid tot het maken van samenwerkingsafspraken.	functionarissen die het vergroten en versterken van de zelfredzaamheid (bij ouderen) als core business hebben
Januari 2013	Overleg stuurgroep	Evaluatie jaarplan + aanscherpen activiteiten 2013	Stuurgroep
Januari – maart 2013	Plan ondervoeding uitwerken		Werkgroepje uit ondersteunings-organisaties
Februari 2013	Terugkoppeling werkconferentie	Terugkoppeling resultaten werkconferentie naar deelnemers binnen verschillende nieuwsbrieven.	Regiocoördinator en communicatiemedewerkers ondersteunings-organisaties
2 ^e kwartaal 2013	Medewerkers bijeenkomst		
Mei 2013	Evaluatie CVO's	Meedenken uitrol en implementatie door NOH	Stuurgroep. Op aangeven gemeente Den Haag
4 ^e kwartaal 2013	Conferentie		
November 2013 e.v.	Evaluatie pilot's project organisatie en communicatie op een lijn.		Projectgroep, olv Truus Leinders
	Vaststellen jaarplan 2014		

Naast deze specifieke activiteitenplanning van het NOH zullen ook alle activiteiten van de ondersteuningsorganisaties op ouderenzorg gekoppeld worden aan het NOH.